

NGÀNH QUẢN LÝ THÔNG TIN - CHUYÊN GIA THÔNG TIN TRONG KỶ NGUYÊN SỐ

TS Đỗ Văn Hùng

Khoa TT-TV, Trường ĐH KHXH&NV Hà Nội

Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội đã chính thức tuyển sinh Cử nhân chất lượng cao ngành Quản lý thông tin - hệ đào tạo thu phí theo chi phí đào tạo và đảm bảo chất lượng đáp ứng Thông tư 23/2014/TT của Bộ Giáo dục và Đào tạo, bắt đầu từ năm 2019, chất lượng tiệm cận quốc tế. Chương trình được xây dựng trên cơ sở chương trình đào tạo của Trường Đại học Loughborough, Vương quốc Anh.

- Tên ngành: Quản lý thông tin
- Mã ngành: QHX14
- Đơn vị đào tạo: Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn
- Chỉ tiêu 2019: 60 (Hệ chuẩn) + 30 (Hệ CLC)
- Khối thi: A00, C00, D01, D03, D04, D78, D82, D83
- Website: <http://im.ussh.edu.vn>

1. Đào tạo những chuyên gia thông tin trong kỷ nguyên số

Theo Ngân hàng thế giới (World Bank), chúng ta đang bước vào nền kinh tế tri thức (KTTT) mà ở đó tri thức và thông tin được sử dụng như một nguồn lực để phát triển kinh tế và xã hội. Tổ chức Diễn đàn Hợp tác Kinh tế châu Á - Thái Bình Dương (APEC) khẳng định: quá trình sản xuất, phân phối và sử dụng tri thức và thông tin trở thành động lực chính cho tăng trưởng, cho quá trình tạo ra của cải và việc làm trong tất cả các ngành kinh tế.

Quản trị thông tin (QTTT) là một ngành khoa học liên ngành về tổ chức và khai thác thông tin bao gồm: thu thập thông tin, xử lý thông tin, tổ chức thông tin, phân tích đánh giá và phân phối thông tin tới người dùng sao cho đạt hiệu quả cao nhất, nghĩa là cung cấp thông tin đúng nhu cầu, đúng đối tượng, đúng thời điểm và đúng phương

tiện. Mục tiêu của chương trình là đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao trong lĩnh vực quản lý thông tin nhằm phục vụ phát triển kiến thức thông tin trong bối cảnh chuyển đổi số. Cụ thể là đào tạo ra những chuyên gia thông tin có tư duy logic và hệ thống, có khả năng hoạch định chiến lược trong việc quản trị thông tin cho các doanh nghiệp và các tổ chức hay các cơ quan chính phủ; qua đó biến thông tin thành một nguồn lực quan trọng cho sự phát triển cũng như tạo ra lợi thế cạnh tranh. Chuyên gia thông tin có năng lực tư vấn xây dựng hệ thống thông tin; biết cách thu thập, đánh giá, phân loại và xử lý, tổng hợp và phân tích, phân phối và quản lý thông tin; đồng thời tư vấn việc khai thác và sử dụng thông tin một cách hiệu quả. Tóm lại, chương trình hướng tới đào tạo những *chuyên gia thông tin trong kỷ nguyên số*. Có hình dung thế này, trong bối cảnh bùng nổ thông tin thì google có thể cung cấp cho bạn 1000 kết quả, nhưng chuyên gia thông tin chỉ đưa cho bạn duy nhất một câu trả lời đúng.

Đội ngũ giảng viên tham gia đào tạo ngành Quản lý thông tin của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội là từ hai nguồn:

(1) nhóm giảng viên cơ hữu được đào tạo bài bản tại các trường đại học trong nước và quốc tế (như Đại học Victoria of Wellington, QUT (Australia), RMIT, New South Wales,...).

(2) nhóm giảng viên người nước ngoài của chính những trường đại học này.

2. Áp dụng phương pháp giảng dạy tích cực và chú trọng đến ứng dụng thực tế

Triết lý đào tạo của chương trình gói gọn trong chữ COVA: sinh viên là trung tâm của tiến trình học tập. Theo đó, sinh viên được quyền lựa chọn (*C-choice*), được làm chủ

(*O - ownership*), được nói lên tiếng nói của mình (*V- voice*) thông qua những cơ hội học tập trải nghiệm thực tế (*A - authentic learning opportunities*). Điều này giúp đào tạo ra nhân lực lao động có chính kiến, sáng tạo, trách nhiệm và linh hoạt.

Đặc điểm nổi bật của chương trình là áp dụng các phương pháp giảng dạy tiên tiến như:

- *project-based learning* (học theo dự án), *blended learning* (phương pháp học tập hỗn hợp giữa dạy trên lớp và dạy trực tuyến);

- 100% môn học được ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy và học tập;

- tổ chức học kỳ doanh nghiệp từ cuối năm thứ nhất và triển khai trong suốt quá trình học;

- 30% môn học chuyên ngành được giảng dạy bằng tiếng Anh;

- cam kết hỗ trợ việc làm cho người học.

Cụ thể, học kỳ doanh nghiệp chiếm một lượng lớn trong chương trình, với 20 tín chỉ. Sinh viên đi thực tập tại doanh nghiệp từ cuối năm thứ nhất để các em có khái niệm về hoạt động thực tế bên ngoài. Như vậy, khi quay trở về trường, do đã hiểu biết ít nhiều về môi trường doanh nghiệp, các em sẽ biết phải học thế nào để đáp ứng được yêu cầu thực tế công việc.

Trong chương trình đào tạo, sinh viên đều học tất cả các môn học chuyên ngành, sinh viên đều học theo phương pháp học qua dự án. Phương pháp này khích lệ, hướng dẫn và tạo ra môi trường để sinh viên làm việc cá nhân hoặc theo nhóm với một đề tài nghiên cứu cụ thể. Nghĩa là, giảng viên sẽ giới thiệu, hỗ trợ, dẫn dắt và giúp đỡ các em lựa chọn đề tài để triển khai thành một dự án nghiên cứu nhằm thực hiện môn học. Phương pháp này thúc đẩy nhiệt huyết cho sinh viên đồng thời buộc sinh viên phải tham gia một cách rất tích cực, chủ động vào việc học.

Các môn học đều được quản lý giảng dạy theo phương thức *blended learning*, nghĩa là sinh viên sẽ học cả trực tuyến (online) và học trên lớp (offline). Nhà trường thiết

lập một hệ thống quản lý học tập trực tuyến để triển khai các môn học, trong đó có các công cụ để sinh viên có thể học, trao đổi, tương tác với thầy cô trên nền tảng internet. Đồng thời, nhà trường cũng chuẩn bị một nguồn học liệu số chất lượng để sinh viên có thể sử dụng trực tuyến phục vụ cho việc học tập và nghiên cứu của mình.

3. Lồng ghép tư duy khởi nghiệp

Về cơ bản, sinh viên ngành Quản lý thông tin (QLTT) được học 4 nhóm kiến thức.

Một là khoa học về thông tin, tức là phương thức để thu thập, đánh giá, xử lý, tổ chức, phân phối và sử dụng thông tin.

Hai là khoa học về quản lý. Các môn học như phân tích hệ thống, tư duy hệ thống, quản trị dự án,... sẽ giúp người học có một tư duy logic, đa chiều và tổng quát.

Ba là nhóm kiến thức về công nghệ thông tin. Tất nhiên, họ không nhất thiết phải giỏi như những sinh viên trường công nghệ thông tin nhưng họ có một nền tảng kiến thức cơ bản về công nghệ thông để làm chủ các công cụ trong việc tổ chức, xử lý, phân tích và phân phối thông tin.

Bốn là nhóm kiến thức về quản trị kinh doanh.

Trong bối cảnh hiện nay, có đến 90% sinh viên ra trường làm việc ở các doanh nghiệp và tư duy khởi nghiệp đang rất thịnh hành, do đó chương trình được lồng ghép tư duy này. Thực tế, quản trị thông tin không chỉ là quản trị thông tin doanh nghiệp mà còn là quản trị thông tin trong tổ chức, trong lĩnh vực công. Tuy nhiên, tại thời điểm đầu tiên triển khai chương trình, chương trình hướng tới quản trị thông tin doanh nghiệp nhiều hơn, do đó sinh viên phải có kiến thức, năng lực về quản trị kinh doanh.

4. Đáp ứng nhu cầu nhân lực của nền kinh tế số

Sau khi tốt nghiệp ngành QLTT, cử nhân có thể đảm nhận nhiều vị trí công việc, trong nhiều khu vực khác nhau. Theo tổ

chức, họ có thể làm việc trong các cơ quan nhà nước, doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp xã hội, tổ chức phi chính phủ và các hội nhóm cộng đồng. Theo ngành nghề, họ có thể làm việc trong các lĩnh vực như: quản lý thông tin, công nghệ thông tin, tài chính, ngân hàng, kinh doanh, y tế, giáo dục, giao thông vận tải, điều tra xã hội, nghiên cứu thị trường, phân tích dữ liệu...

Các vị trí công việc có thể chia làm 3 nhóm, bao gồm:

Nhóm 1 là chuyên viên quản lý thông tin và hỗ trợ kinh doanh gồm: chuyên gia phân tích và thiết kế hệ thống thông tin; chuyên gia tư vấn xây dựng hệ thống thông tin; chuyên gia phân tích quản lý thông tin;

chuyên viên phân tích thông tin; chuyên viên phân tích số liệu; chuyên viên phân tích SEO; chuyên viên quản trị nội dung; chuyên viên quản lý thông tin và dữ liệu,...

Nhóm 2 là chuyên gia quản trị thông tin, cụ thể là giám đốc thông tin trong các cơ quan, tổ chức hay doanh nghiệp - dĩ nhiên nhóm này cần phải có thời gian tích lũy kinh nghiệm và chuyên môn.

Nhóm 3 là giảng viên, nghiên cứu viên, tư vấn viên về lĩnh vực quản trị dữ liệu, thông tin và tri thức.

Trong bối cảnh thông tin và nền kinh tế tri thức thì mỗi tổ chức, doanh nghiệp đều có nhu cầu về QTTT, do đó nhu cầu về nhân lực QTTT sẽ rất lớn.

Truy cập từ xa tới các nguồn tin KH&CN trong nước và quốc tế thông qua tài khoản Bạn đọc đặc biệt

Cục Thông tin khoa học và công nghệ quốc gia là cơ quan đầu mối phát triển nguồn tin KH&CN cho cả nước phục vụ hoạt động quản lý, nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ và đổi mới sáng tạo. Hiện nay, Cục Thông tin đã mua quyền truy cập tới các CSDL KH&CN hàng đầu thế giới như CSDL ScienceDirect, IEEE, Springer Nature, ACS, ProQuest Central, Scopus..., đồng thời xây dựng các CSDL công bố KH&CN Việt Nam và CSDL Nhiệm vụ KH&CN Việt Nam. Đây là bức tranh toàn cảnh về hiện trạng KH&CN trong nước, quốc tế; bộ sưu tập toàn văn bao trùm các tài liệu khoa học nòng cốt với nhiều tạp chí có chỉ số ảnh hưởng cao, nguồn thông tin thiết yếu đối với công tác nghiên cứu và đào tạo.

Nhằm cung cấp thông tin nhanh chóng, kịp thời, chính xác, mọi lúc mọi nơi, trên mọi thiết bị, Cục Thông tin đã đưa dịch vụ “Bạn đọc đặc biệt” vào phục vụ ở quy mô toàn quốc và được đông đảo các nhà khoa học, cán bộ giảng dạy đánh giá cao. Với tài khoản Bạn đọc đặc biệt, Quý Bạn đọc có thể truy cập từ xa tới 250.000 công bố KH&CN trong nước; 25.000 nhiệm vụ KH&CN các cấp và 40 triệu tài liệu trên các CSDL KH&CN quốc tế.

Phí đăng ký sử dụng và khai thác dịch vụ như sau:

- Gói dịch vụ dành cho sinh viên: STD, KQNC (50.000 đ/năm/sinh viên).
- Gói dành cho học viên cao học, nghiên cứu sinh: STD, KQNC, ProQuest Central (100.000 đ/năm/account).
- Gói dành cho cán bộ nghiên cứu: Mọi CSDL trừ ScienceDirect (300.000 đ/năm/account).
- Gói đặc biệt: Mọi CSDL bao gồm cả ScienceDirect (500.000 đ/năm/account).

Cách thức đăng ký như sau:

- Gửi đơn có dán ảnh và đóng dấu giáp lai của cơ quan công tác, hoặc trường học.
- Mẫu đơn đăng ký bạn đọc lấy tại website: <http://db.vista.gov.vn>

Địa chỉ đăng ký sử dụng dịch vụ:

Thư viện KH&CN quốc gia (Phòng Công tác bạn đọc).

26 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Điện thoại: 024-39349928.

Email: bandoc@vista.gov.vn